

INSTYTUT ARCHEOLOGII I ETNOLOGII
POLSKIEJ AKADEMII NAUK
DAWNIJ INSTYTUT HISTORII KULTURY MATERIALNEJ PAN

KWARTALNIK
HISTORII KULTURY
MATERIALNEJ

ROK XLIX

WARSZAWA 2001

NR 4

KOMITET REDAKCYJNY

Andrzej Klonder — *redaktor*; Elżbieta Mazur — *zastępca redaktora*,
Maria Bogucka, Andrzej Janeczek, Elżbieta Kowalczyk, Jerzy Kowalczyk,
Elżbieta Kowecka, Jerzy Kruppé, Maria Nietyksza, Jan Pazdur,
Janusz Sztetyło, Wojciech Szymański, Teresa Dunin-Wąsowicz,
Andrzej Wyrobisz — *członkowie komitetu*
Martyna Milewska, Ludmiła Paderewska — *sekretarze*
Sekretarz techniczny Redakcji — Magdalena Bis

Adres Redakcji:
00-140 Warszawa, Al. Solidarności (d. Świerczewskiego) 105
tel. 620 28 81 w. 146

Skład i łamanie:
Krzysztof Anuszewski
Druk:
Jerzy Wasilewski, PUIP Jachranka 94

Nakład 550 egz. Arkuszy wydawniczych 12,0. Papier offset 80 g.
Oddano do składania w grudniu 2001 r., druk ukończono
w lutym 2002 r.

SOMMAIRE

ETUDES ET MATERIAUX

J e r z y M a i k, La laine des tissus provenant des fouilles en tant que source de l'étude des races de moutons	311
M a r i a n S u r d a c k i, Les nourrices à Rome et aux Etats Pontificaux aux XVII ^e et XVIII ^e siècles	327
K r z y s z t o f Z u b a, Les pharmaciens et les pharmacies dans les biens des Radziwiłł de la ligne de Nieśwież au XVIII ^e siècle	345
M a r e k O l k u ś n i k, La villégiature suburbaine des varsoviens au déclin du XIX ^e siècle en tant que phénomène culturel et social	367

COMMUNIQUES SCIENTIFIQUES

L e s z e k K a j z e r, Ou, dans la région de Sieradz, des peintres russes de Władysław Jagiełło opéraient-ils ?	387
N o r a M i k e l a d z e, Les personnages historiques laïques sur les médaillons émaillés du Triptyque Chachuli	395

CRITIQUES, COMPTES RENDUS ET NOTES	405
(v. sommaire polonais)	

CHRONIQUE SCIENTIFIQUE

Prof. Elżbieta Kowecka (19 IX 1929–8 VIII 2001) — Elżbieta Mazur, Andrzej Klonder	425
«Les trésors de Saint François» — collections des Frères mineurs conventuels. Exposition du cycle «Trésors des couvents de Cracovie», Musée historique de la ville de Cracovie, les 20 septembre–26 novembre 2000 — Olga Miriam Przybyłowicz	427
«Varsovie dans les études archéologiques-architectoniques», session scientifique, Varsovie le 2 avril 2001 — Karolina Blusiewicz, Maria Janicka	428
«L'histoire de l'exploitation des mines et de la sidérurgie au début de l'industrialisation à la lumière des actes des services miniers prusses des années 1763–1865», conférence organisée par les Archives d'Etat à Katowice, le 8 mars 2001 — Piotr Greiner	431

CONTENTS

STUDIES AND MATERIALS

J e r z y M a i k, The wool from excavated textiles as a source in research on sheep breeds	311
M a r i a n S u r d a c k i, Wet-nurses in Rome and the Papal State in the 17 th and 18 th centuries	327
K r z y s z t o f Z u b a, Apothecaries and pharmacies in the Radziwiłł family estates in the 18 th century	345
M a r e k O l k u ś n i k, Countryside holidays as a cultural and social phenomenon in Warsaw at the end of the 19 th century	367

COMMUNIQUES

L e s z e k K a j z e r, In search of King Władysław Jagiełło's Ruthenian painters working in the Sieradz region	387
N o r a M i k e l a d z e, Historical figures in the enamelled medallions of the Chachuli triptych	395

REVIEWS, REPORTS AND NOTES	405
(ref. Polish contents)	

CHRONICLE

Prof. Elżbieta Kowecka (19 IX 1929–8 VIII 2001) — Elżbieta Mazur, Andrzej Klonder	425
„The treasures of St Francis” — the collection of the Franciscan Convent. In the series „The treasures of Cracow monasteries” — an exhibition in the Historical Museum of Cracow, 20 th September–26 th November 2000 — Olga Miriam Przybyłowicz	427
„Warsaw in the light of archaeological and architectural research” — a symposium in Warsaw, 2 nd April 2001 — Karolina Blusiewicz, Maria Janicka	428
„The history of mining and metallurgy in the early industrial period as documented by Prussian mining offices between 1763 and 1865” — a conference in the State Archive in Katowice, 8 th March 2001 — Piotr Greiner	431

SPIS TREŚCI

STUDIA I MATERIAŁY

Jerzy Maik, Wełna tkanin wykopaliskowych jako źródło do badań ras owiec . . .	311
Marian Surdacki, Mamki w Rzymie i w Państwie Kościelnym w XVII i XVIII wieku	327
Krzysztof Zuba, Aptekarze i apteki w dobrach Radziwiłłów linii nieświeskiej w XVIII wieku	345
Marek Ołkuśnik, Podmiejska wilegiatura warszawiaków u schyłku XIX wieku jako zjawisko kulturowe i społeczne	367

KOMUNIKATY NAUKOWE

Leszek Kajzer, Gdzie w Sieradzkim działali ruscy malarze Władysława Jagiełły?	387
Nora Mikelaдзе, Świeckie postacie historyczne na emaliowanych medalionach z Tryptyku Chachulskiego	395

RECENZJE

Guenter B. Risse, Mending bodies, saving souls. A history of hospitals — Elżbieta Mazur	405
Państwo zakonu krzyżackiego w Prusach. Podziały administracyjne i kościelne od XIII do XVI wieku, red. Zenon Hubert Nowak, Roman Czaja — Elżbieta Kowalczyk	407
Wanda Karkucińska, Anna z Sanguszków Radziwiłłowa (1676–1746). Działalność gospodarcza i mecenat — Katarzyna Kolenko	409

SPRAWOZDANIA I ZAPISKI 413

KRONIKA NAUKOWA

Profesor Elżbieta Kowecka (19 IX 1929–8 VIII 2001) — Elżbieta Mazur, Andrzej Klonder	425
„Skarby Świętego Franciszka” — zbiory OO. Franciszkanów Konwentualnych. Wystawa z cyklu „Skarby krakowskich klasztorów”, Muzeum Historyczne miasta Krakowa „Krzysztofor”, 20 września–26 listopada 2000 r. — Olga Miriam Przybyłowicz	427
„Warszawa w badaniach archeologiczno-architektonicznych”, sesja naukowa, Warszawa, 2 kwietnia 2001 r. — Karolina Blusiewicz, Maria Janicka	428
„Dzieje górnictwa i hutnictwa w początkowym okresie industrializacji w świetle akt pruskich urzędów górniczych z lat 1763–1865”, konferencja zorganizowana w Archiwum Państwowym w Katowicach, 8 marca 2001 r. — Piotr Greiner	431

Indexed in:

IBZ — International Bibliography of Periodical Literature

IBZ — CD-ROM

IBR — International Bibliography of Book Reviews of Scholarly Literature

IBR — CD-ROM

W najbliższych numerach ukażą się m.in.:

Mychajło Hłuszkó, *Wiejskie zaprzęgi końskie na Ukrainie w XVI–XVIII wieku*
Kęstutis Katalynas, Gedyminas Vaitkevičius, *Rozwój Wilna w XIV w.*
Irena Turnau, *Wpływ ubiorów środkowej i wschodniej Europy na stroje w krajach skandynawskich w XVII–XVIII w.*

Warunki prenumeraty „RUCH” SA na 2002 r.

Wpłaty na prenumeratę przyjmowane są na okresy kwartalne, półroczne i roczne.

Cena prenumeraty krajowej na 2002 r. wynosi 39 zł.

Wpłaty na prenumeratę krajową przyjmują jednostki kolportażowe „RUCH” SA właściwe dla miejsca zamieszkania lub siedziby prenumeratora.

Cena prenumeraty ze zleceniem dostawy za granicę:
cena prenumeraty + rzeczywiste koszty wysyłki.

Zlecenia na prenumeratę dewizową przyjmowane od osób zamieszkałych za granicą realizowane są od dowolnego numeru.

Wpłaty przyjmuje Oddział Krajowej Dystrybucji Prasy „RUCH” SA na konto:

Pekao S.A. IV O/Warszawa 12401053-40060347-2700-401112-001

lub kasa Oddziału.

Informacji o warunkach prenumeraty i sposobie zamawiania udziela „RUCH” SA OKDP, 00-958 Warszawa, skrytka pocztowa 12, ul. Jana Kazimierza 31/33 lub telefonicznie:

(22) 5328-731, 5328-820, 5328-816, fax: 5328-732,

internet: www.ruch.pol.pl, e-mail: prenumerata@okdp.ruch.com.pl

Terminy przyjmowania wpłat na prenumeratę krajową i zagraniczną:
do 5.12 — na I kwartał roku następnego, na I półrocze i na cały rok
do 5.03 — na II kwartał roku bieżącego
do 5.06 — na III kwartał roku bieżącego
do 5.09 — na IV kwartał roku bieżącego

Na okładce — postać z tryptyku z Chachuli, XI w.,
zob. art. N. Mikeladze, ryc. 2